

1. STRATEGIAN TOTEUTTAMINEN 2014-2015

1.1. Kehittämisstrategian tavoitteiden toteuma

Nouseva Rannikkoseutu ry:n (Norsu) kehittämisstrategia *Juureva Rannikko - elinvoimaa paikallisuudesta* koostuu neljästä painopistealueesta: Hyvä elämä, Elinvoima, Ympäristö ja Nuoret. Jokaiselle painopisteelle on määritelty kehittämistavoitteet, joita toteutetaan yhdistyksen oman toiminnan lisäksi myöntämällä tukea erilaisiin hankkeisiin.

Nouseva Rannikkoseutu ry:n kehittämisstrategiaa toteutetaan seitsemän kunnan alueella (Hailuoto, Liminka, Lumijoki, Pyhäjoki, Raahe, Siikajoki ja Tyrnävä).

Kehittämissuunnitelman painopisteiden toteuttaminen on lähtenyt hyvin käyntiin (ks. sivu 3). Hyvä elämä ja elinvoima painopisteiden osuus rahoitetuista hankkeista on ollut suurin, kun taas nuoret -painopisteen osuus on jäänyt noin 10 %:iin. Uusia toimijoita on saatu mukaan hanketoteuttajiksi. Rahoitettujen hankkeiden teemoina ovat nousseet esille kylätalojen parannukset, harrastus- ja lähiliikuntapaikat, valokuitu, bioenergia sekä lähiruoka. Entiseen malliin jatkuneiden yleishyödyllisten investointi- ja kehittämishankkeiden sekä yritysten investointituen kysyntä on ollut runsainta. Uusista tukimuodoista yhteistyöhankkeet ja perustamistuen kokeiluraha ovat olleet kysytyimpiä. Aikaisempiin vuosiin verrattuna yritystukien osuus (% ja €) rahoitetuista hankkeista on jäänyt selvästi pienemmäksi.

Taulukossa 1 on esitetty Nouseva Rannikkoseutu ry:n strategiassa määritellyt mittarit teemoittain. Mittareihin päivitetään hankkeen loppumaksatusten yhteydessä kerättävät toteutuneet tiedot. Osa mittareista näyttää vielä nollaa, koska vuoden 2015 aikana ei maksatuksia pystynyt tekemään. Kokonaisuutena kehittämissuunnitelman yhteisten tavoitteiden osalta ollaan jo hyvässä vauhdissa suhteessa ohjelmakauden keston. Elämänlaadullisten hankkeiden, kokeilu- ja yhteistyöhankkeiden sekä Yhteisö- ja Nuorisoleader-hankkeiden kohdalla saavutukset ennakoivat jopa tavoitteiden ylittymistä.

Laadullisten tavoitteiden arvioiminen ohjelmakauden alussa on vielä vaikeaa. Rahoitetut hankkeet tukevat kuitenkin yhteisöllisyyden lisääntyminen, rannikon vetovoimaisuuden vahvistuminen ja ympäristöarvostuksen koostaminen arvoja. Osallisuuden kokemuksen vahvistumiseen pyritään vaikuttamaan suunnitelluilla omilla strategisilla nuoris- ja kylien kehittämishankkeilla. Läpäisyperiaatteista verkostomainen sekä luova ja kokeileva toiminta ovat luonnehtineet vuonna 2015 rahoitettuja hankkeita.

1.2. Toiminta Leader-rahoituksella

Aktivointi-, viestintä- ja koulutustoimet

Ohjelmakaudella 2014-2020 toimintaraha jaetaan toimintaan ja aktivointiin. Toimintaosio sisältää hallinnollisen työn ja aktivointi on tiedottamista, verkostoitumista ja hankeideoiden sparraamista. Aktivoinnin osuus toimintarahalla tehdystä työstä oli 60 % vuonna 2015. Aktivointityön ansiosta maaseuturahaston tuen hakijoista lähes puolet oli uusia hakijoita.

Tiedottaminen. Uuden ohjelmakauden käynnistymisestä tiedotettiin eri kanavien kautta. Sosiaalinen media on otettu aiempaa vahvemmin mukaan tiedotukseen ja aktivointiin. Tiedottaminen on tapahtunut pääasiassa Leader-ryhmän internet- ja facebook-sivujen sekä sähköpostin kautta. Tietoa on jaettu kuntavierailujen, hankkeiden ja vuosikokouksen yhteydessä. Vuonna 2015 julkaistiin yksi lehdistötiedote ja yksi sähköinen jäsenkirje. Toiminnasta tiedotettiin paikallislehdille ja lehtijuttuja yhdistyksestä ja sen rahoittamista hankkeista julkaistiin ainakin 81 kpl. Valtakunnallista näkyvyyttä sai Raahessa pidetty Lokaali-tapahtuma.

Koulutus- ja aktivointitilaisuudet. Koulutuksien ja aktivointitilaisuuksien osalta on pyritty tukeutumaan mahdollisimman paljon muiden järjestämiin tilaisuuksiin, koska siten tietoa saadaan jaettua useammassa yhteydessä ja laajemmalle joukolla toimijoita. Vuonna 2015 Leader-ryhmän henkilöstö oli kertomassa rahoitus- ja toimintamahdollisuuksista 21 muiden järjestämässä tilaisuudessa, joihin osallistui yli 1 000 henkilöä. Yhdistyksen itse järjestämiä tilaisuuksia oli kolme ja niihin osallistui 33 henkilöä. Lisäksi asiakkaita neuvottiin kasvokkain toimistolla useita kymmeniä kertoja sekä puhelimitse ja sähköpostitse satoja kertoja.

Muut tapahtumat ja toimet

Young Thinkers and Doers -projekti. Kevään 2015 aikana toteutettiin Demola Oulun kanssa projekti, jonka tehtävänä oli uudistaa Nuorisoleader-rahoitusta ja tehdä siitä nuorten keskuudessa houkuttelevampi. Lopputuotteenä syntyi demo nettisivustosta, joka toimii innovointiympäristönä. Ideana nettisivustolla on, että nuori voi ideoida, löytää projektiryhmän ja toteuttaa projektin myös älypuhelimella. Samalla tuotetaan visuaalista materiaalia projektin loppuraportiksi.

Lokaali 2015. Valtakunnallinen paikallistoimijoiden juhla Lokaali järjestettiin Raahessa 4.-6.9. Retket, ohjelmallinen illanvietto ja pääjuhla vetivät osallistujia n. 300 ympäri Suomen. Tapahtumatarjontaa täydensivät Pekan Romppeet, Pekan Pimiät -kaupunkitapahtuma ja Kylien tori, joihin osallistui arviolta n. 10 000 vierasta. Norsu oli tapahtumajärjestelyissä vahvasti mukana.

Valtakunnalliset kampanjat. Maailman suurimmat talkoot tapahtumaan osallistui yksi ja Avoimet kylät tapahtumaan seitsemän yhdistystä. Kampanjoilla tehtiin alueen palveluita ja rahoitettuja hankkeita tunnetuksi ja niillä tavoitettiin n. 400 kävijää.

Taulukko 1. Kehittämissuunnitelman toteutumista arvioiva mittaristo.

Taso	Mittarit ja tavoite	Vuosi 2015	Kumulatiivinen 2014-2015
Kehittämissuunnitelman yhteiset mittarit	- rahoitettavia hankkeita 240 kpl - joista yrityshankkeita 170 kpl - elämänlaadullisia hankkeita 70 kpl - uusia työpaikkoja 160 kpl - talkootyö 17 htv (32 895 talkootyötuntia) - Leader-ryhmän järjestämät tiedotus- ja aktivointitilaisuudet 30 kpl - Leader-ryhmän toimittamat lehdet/esitteet/jäsen-tiedotteet 10 kpl - Leader-ryhmän jäsenmäärä 250 kpl - muille rahoittajille ohjatut/valmistellut hankkeet 10 kpl - uudet hakijat 60 % - face to face asiakaskontaktit 350 kpl - YhteisöLeader -hankkeet 100 kpl	31 kpl 11 kpl 20 kpl - kpl - talkootyötuntia 3 kpl 1 kpl 181 kpl 2 kpl 45% 24 kpl 22 kpl	31 kpl 11 kpl 20 kpl - kpl - talkootyötuntia 3 kpl 1 kpl 181 kpl 2 kpl 45% 41 kpl 50 kpl
Hyvä elämä -teema	- uusien palveluiden määrä 50 kpl - uudet/päivitettyt kylien kehittämissuunnitelmat 10 kpl - uusia tapahtumia 10 kpl - uudet lähiliikuntapaikat 5 kpl - yhteisöllisyyden lisääntyminen	- kpl - kpl - kpl - kpl laadullinen mittari	- kpl - kpl - kpl - kpl laadullinen mittari
Elinvoima -teema	- uusia yrityksiä 60 kpl - säilytettyjä työpaikkoja 140 kpl - uudet matkailukohteet 2 kpl - rannikon vetovoimaisuuden vahvistuminen	- kpl - kpl - kpl laadullinen mittari	- kpl - kpl - kpl laadullinen mittari
Ympäristö -teema	- uusia energiaratkaisuja tuottavat hankkeet 2 kpl - kylämaisemaa kohentavat hankkeet 20 kpl - ympäristöarvostuksen kohoaminen	- kpl - kpl laadullinen mittari	- kpl - kpl laadullinen mittari
Nuoret -teema	- Nuorisoleader -hankkeet 40 kpl - nuoriin kohdistuvat hankkeet (kohderyhmänä tai toteuttajana nuoret) 7 kpl - osallisuuden kokemuksen vahvistuminen	17 kpl 1 kpl laadullinen mittari	22 kpl 1 kpl laadullinen mittari
Luova ja kokeileva -läpäisyperiaate	- kokeiluraha -hankkeita 5 kpl	3 kpl	3 kpl
Verkostomainen toiminta -läpäisyperiaate	- kylien yhteiset hankkeet 2 kpl - yhteistyö -toimenpiteen mukaiset hankkeet 5 kpl - yrittäjien verkostoitumistilaisuuksia 7 kpl - verkostot, joissa Norsu mukana 15 kpl	- kpl 2 kpl - kpl 4 kpl	- kpl 2 kpl - kpl 4 kpl
Pohjoinen ulottuvuus -läpäisyperiaate	- kv-koulutuksia/tapahtumia/tilaisuuksia 7 kpl - kv-hankkeet 2 kpl	- kpl - kpl	- kpl - kpl
Yhdistyksen sisäisen toiminnan mittarit	- työtyytyväisyys 5 (asteikolla 1-6) - omat strategiset hankkeet 5 kpl	5 1 kpl	5 1 kpl

Taulukko 2. Vuonna 2015 saapuneet hakemukset ja myönnetyt tuet Nouseva Rannikkoseutu ry:n kehittämissuunnitelman painopisteiden mukaisesti.

	Hyvä elämä	Elinvoima	Ympäristö	Nuoret	yhteensä
Uusia hakemuksia kpl	12	21	6	3	42
Kumulatiivinen 2014-2015 uusia hakemuksia kpl	12	21	6	3	42
Myönteinen päätös kpl joista - yritystukia - hanketukia	10 0 10	13 9 4	6 2 4	2 0 2	31 11 20
Myönnetty tuki euroina ja prosentteina	403.381,56 € 41 %	271.261,81 € 27 %	200.861,40 € 20 %	120.300,00 € 12 %	995.804,77 € 100 %
Kumulatiivinen 2014-2015 myönteinen päätös kpl	10	13	6	2	31
joista - yritystukia - hanketukia	0 10	9 4	2 4	0 2	11 20
Myönnetty tuki euroina ja prosentteina	403.381,56 € 41 %	271.261,81 € 27 %	200.861,40 € 20 %	120.300,00 € 12 %	995.804,77 € 100 %

Hankeaktiivisuus ja rahoitus

Vuonna 2015 käytössä oli tukea 1.196.125 € ja siitä sirotettiin hankkeisiin miljoona euroa. Loput siirtyivät käytettäväksi vuoden 2016 aikana. Yksityistä rahoitusta kertyi 33 % eli alle vaaditun 35 %:n. Yksityistä rahaa odotetaan jatkossa kertyvän enemmän, kun yritykset aktivoituvat tekemään investointeja ja hakemaan niihin rahoitusta. Yksityisen rahan kertyminen on ohjelmakaudella 2014-2020 haasteellisempää kuin aikaisemmin, koska perustamiset eivät teknisesti kerrytä yksityistä rahoitusta, vaikka ne sitä käytännössä sisältävät.

Vuonna 2015 vireille tuli 42 uutta hakemusta, joista Nouseva Rannikkoseutu rahoitti 31 hanketta (taulukko 2). Hankehakijoista uusia toimijoita oli 45 %. Teemahankkeita ei rahoitettu. Hankkeista kappalemääräisesti 35 % oli yritystukia ja 65 % yleishyödyllisiä hankkeita. Euro-määräisesti mitattuna julkisesta tuesta noin 14 % meni yritystukiin ja 86 % yleishyödyllisiin hankkeisiin. Puolletuista yritystuista oli investointeja 64 %, perustamistukia 27 % ja yritysryhmähankkeita 9 %. Yleishyödyllisistä ja yhteistyöhankkeista yleishyödyllisiä investointeja oli 55 %, yleishyödyllisiä kehittämishankkeita 25 %, elinkeinollisia yhteistyöhankkeita 15% ja koulutus- ja tiedonvälityshankkeita 5 %.

Esimerkkejä hyvistä hankkeista

Esitellyt hankkeet ovat menestyneet valintakriteerien perusteella. Läpäisyperiaatteista verkostomainen toiminta luonnehtii kaikkia esimerkkejä. Luova ja kokeileva periaate toteutuu kaikissa esimerkeissä joko uusina toimintatapoina, palveluina tai tuotteina.

Hyvä elämä

Hakija: Ruukin kyläyhdistys; **Hankenimi:** Kreivinsaari - unohdetusta saaresta Siikajoen helmeksi (16185)

Hankekuvaus: Siikajossa Ruukin kuntakeskuksen kohdalla on kulttuurihistoriallinen saari, joka tarjoaa puitteet

monenlaiseen toimintaan. Hankkeen tarkoituksena on luoda alueelle uutta, pysyvää toimintaa yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Tavoitteena on kehittää saarta yleishyödylliseen toimintaan ja ottaa huomioon alueen matkailulliset mahdollisuudet. Toimintaa on tarkoitus järjestää etenkin lapsille ja nuorille. Saaren toiminnallisen sisällön suunnittelussa ja pilotoinnissa huomioidaan Ruukin alueen rikas teollinen historia ja nostetaan esiin paikallista kulttuuria.

Budjetti: 25 000 €, julkinen tuki 80%

Hanketyyppi: Yleishyödyllinen kehittämishanke

Pisteytys: 13/16 pistettä. Hanke lisää toimijoiden välistä yhteistyötä, sisältää alueelle uusia toimintatapoja, lisää alueen vetovoimaisuutta, hyödyntää paikallisia resursseja, vahvistaa yhteisöllisyyttä, lisää asukkaiden hyvinvointia ja vahvistaa nuorten hyvinvointia.

Elinvoima

Hakija: Limingan Kehitys Oy

Hankenimi: Lupa loistaa! (18145)

Hankekuvaus: Hankkeella on tarkoitus kehittää Limingan kunnan alueella tarjottavia henkilökohtaisia hyvinvointipalveluita (kauneudenhoito, kampaamo, hieronta, valokuvaus, toimintaterapia, kuntosali ja valmennuspalvelut, henkinen hyvinvointi). Tarkoitus on luoda uudenlainen palvelualue ja yhteispalveluita sekä uusia tuotteita, joiden taustalla on useampi yritys. Tavoitteena on luoda täysin uudentyypisiä palvelukokonaisuuksia, jotka näkyvät asiakkaille ns. yhden luukun periaatteella. Kohdeyrymänä ovat kuluttajat Oulun seutukunnassa ja sen ympärillä sekä yritysasiakkaat jopa ympäri Suomen.

Budjetti: 43 800 €, julkinen tuki 75%

Hanketyyppi: Yritysryhmähanke

Pisteytys: 11/16 pistettä. Hanke lisää toimijoiden välistä yhteistyötä, sisältää alueelle uusia palveluja, luo uutta yritystoimintaa, parantaa yritysten toimintaedellytyksiä ja edistää yhteisyritystä.

Ympäristö

Hakija: Tyrnävän kunta

Hankenimi: Tyrnävä tarjottimelle (14502)

Hankekuvaus: Hanke parantaa tyrnäväläisten yritysten ja niiden tuotteiden tunnettuutta, saatavuutta sekä saatutavuutta. Hankkeen kohderyhmänä ovat erityisesti tyrnäväläiset lähiruoan tuottajat ja jalostajat sekä ruokasektoria tukevien alojen paikalliset yrittäjät. Hankkeessa yrittäjiä saatetaan yhteen yhteistyön, yhdessä ja toisilta oppimisen edistämiseksi. Yrittäjien hankinta-, markkinointi- ja brändiosaamista parannetaan erilaisin toimenpitein. Hankkeessa luodaan oma tyrnäväläinen tuoteperhe, jolloin Tyrnävä ojennetaan tarjottimella.

Budjetti: 99 993 €, julkinen tuki 80 %

Hankeketyppi: Yhteistyöhanke

Pisteytys: 13/16 pistettä. Hanke lisää toimijoiden välistä yhteistyötä, sisältää alueelle uusia toimintatapoja, lisää alueen vetovoimaisuutta, hyödyntää paikallisia resursseja, edistää kestävästä kehitystä ja edistää biotaloutta.

Yhteys valtakunnallisiin hankkeisiin

Valtakunnallisten hankkeiden ja koordinaatiohankkeiden näkyvyys paikallisella tasolla on kohtuu heikko. Synergiaetuja ja konkreettista yhteistyötä Leader-hankkeiden kanssa ei juurikaan ole tai sitä ei osata hyödyntää. Vuonna 2015 Nouseva Rannikkoseutu ry:n edustaja aloitti Rural Finland -valtakunnallisen matkailun koordinaatiohankkeen alueellisessa kehittäjäverkostossa. Yhteistyöavauksen toivotaan jalkauttavan hankkeen tuloksia myös paikalliselle tasolle.

Valtakunnallisten hankkeiden teemoihin liittyviä hankkeita on rahoitettu useampia. Matkailuun liittyen on rahoitettu useampia tapahtumia ja investointihankkeita, jotka hyödyttävät paitsi paikallisia ihmisiä, mutta toimivat myös matkailullisesti kiinnostavina kohteina. Ilmastovii-saita ratkaisuja maaseudulle (Vilma) - valtakunnallisen hankkeen ja Energiatehokkuuden koordinaatiohankkeen teemaan liittyen Leader-ryhmä on rahoittanut yhden energian tuottamiseen liittyvän toteutettavuustutkimuksen, aurinkolämpöön liittyvän yrityksen investointihankkeen, Älykäs ja energiatehokas maaseutu -kehittämis-hankkeen sekä biomassan hyödyntämismahdollisuuksia energiantuotannossa selvittävän yhteistyöhanke.

Lähiruoan koordinaatiohankkeeseen liittyen on rahoitettu yhteistyöhanke, jossa kootaan kunnan lähiruoan ja -tuotteiden tekijöitä saman pöydän ääreen yhdessä kehittämään ja brändäämään tuoteperhe. Metsäpalvelumarkkinat uudistuvat - metsäpalveluyrittäjyys kasvuun -valtakunnalliseen hankkeeseen löyhästi liittyvänä on rahoitettu kolmen eri Leader-ryhmän alueella toimiva Tietometsä -tiedonvälityshanke, jossa pyritään lisäämään erityisesti lasten ja nuorten metsätietoutta.

Omat hankkeet

Yhdistyksen omasta kehiksestä rahoitetut hankkeet tukevat kehittämisstrategian tavoitteiden toteuttamista.

Vuoden 2015 aikana päättyi yksi strateginen hanke. Lisäksi vuoden aikana valmisteltiin kaksi strategista hanketta, joihin hallitus myönsi rahoituksen.

InnoLeader. Norsun ja Päijänne-Leader ry:n yhteisessä hankkeessa kehitettiin yhdistysten toimintaa ja hallintoa sekä hallituksen ja toimihenkilöiden sosiaalisen median käyttöönoton ja kansainvälistymisen valmiuksia. Talvella 2015 Päijänne-Leaderin ja Hämeen Kylät ry:n toimijat tutustuivat Norsun alueen kylätoimintaan ja Leader-hankkeisiin. Hanke päättyi helmikuussa 2015.

Älykäs ja energiatehokas maaseutu. Hankkeen tavoitteena on selvittää energiaälykkään maaseudun mahdollisuuksia ja lisätä tietoutta uusiutuvien / hajautetun energian mahdollisuuksista. Samalla tuetaan Norsun alueen monikulttuurisuustyötä ja kartoitetaan Pyhäjoelle perustettavan ydinvoimalan aluevaikutuksia. Hanketta toteutetaan vuosien 2016-2018 aikana.

Palvelevat kylät. Hankkeessa etsitään uudenlaisia ratkaisuja maaseudun lähipalveluiden yhteisölliseen tuottamiseen. Hankkeessa kartoitetaan kolmannen sektorin tuottamien palveluiden tarjontaa ja kehittämistarpeita ja parannetaan yhteisöjen valmiuksia ja osaamista palvelutuotantoon. Pilotoinnin avulla etsitään monialaisia yhteistyöverkostoja palveluiden paikalliseen tuottamiseen. Hanketta toteutetaan vuosien 2016-2018 aikana.

1.3. Toiminta muulla rahoituksella

Omat hankkeet

Ohjelmakauden alun tiedottamiseen käynnistettiin yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan Leader-ryhmien ja ELY-keskuksen kanssa Startti-viestintähanke. Leader-ryhmien kanssa suunniteltiin myös lähipalveluiden kehittämiseen ja nuorten aktivointiin liittyviä yhteishankkeita.

Startti-hanke (maaseuturahasto). Hankkeen tavoitteena on lisätä Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman näkyvyyttä ja tunnettuutta. Hankkeessa kehitetään Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ja Leader-ryhmien verkkoviestintää ja digimarkkinointia. Ajalla 1.10.2015-31.10.2016 toteutettavaa hanketta hallinnoi Nouseva Rannikkoseutu ry.

Kalastus- ja luontomatkailu -hanke (EKTR). Hankkeessa tuotteistettiin ja pilotoitiin kalastus- ja luontomatkailupalveluita, verkostoiitiin Pohjois-Pohjanmaan matkailutoimijoita ja kehitettiin yhteismarkkinointia. Tavoitteena oli monipuolistaa ammattikalastajien yritystoimintaa kalastusmatkailun puolelle. Matkailuportaali www.retket.fi avattiin keväällä 2015. Hanke päättyi elokuussa 2015.

Perämeren kalatalouden aktivointihanke (EKTR). Hanke päättyi kesäkuussa ja loppuraportti *Mitä jai ryssään?* ajalta 2008-2014 julkaistiin syksyllä 2015. Uudella ohjelmakaudella Perämeren rannikon kalatalousohjelman hallinnointi on Oulun seudun Leader-ryhmällä.

Taulukko 3. Rahoitetut Nuoriso- ja YhteisöLeader-hankkeet.

hanketyyppi	hankkeita 2015 kpl	rahoitus 2015 euroa	hankkeita yhteensä 2014-2015 kpl	rahoitus yhteensä 2014-2015 euroa
NuorisoLeader	17	7 188,03	22	10 043,03
YhteisöLeader	22	9 642,00	50	22 192,50
yhteensä	39	16 830,03	72	32 235,53

Nuoriso- ja YhteisöLeader

Kansallisella rahoituksella toimiva tukimuoto on tarkoitettu Norsun toiminta-alueen yhdistysten ja nuorten pieniin projekteihin. Tuki on 100-500 euroa per hanke. Rahoitusta myönnetään esim. tapahtumien järjestämiseen, harrastusvälineiden hankintaan, opintomatkoihin ja yhteisöllisiin kunnostusprojekteihin.

Vuonna 2015 rahoitusta myönnettiin 39 hankkeelle, joista nuorten hankkeita 17 (taulukko 3). Hylättyjä hakemuksia oli 13 kpl. Uutena tuettuna toimintana nousivat esille 4H-yritykset. Esimerkkejä onnistuneista 4H-yrityksistä, joiden toiminta on jatkunut tuen saannin jälkeenkin ovat mm. Pappilan aktiviteetit (matkailijoiden oheispalvelut) ja Teräpojat (harrastusvälinepalvelut) Lumijoen elta sekä Kalatori Siikajoelta.

Yhdistyksen muu toiminta

Nouseva Rannikkoseutu ry palkitsi vuosikokouksessa huhtikuussa 2015 vuoden 2014 maaseudun kehittäjän (Vihannin Kotiseutuyhdistys ry, Raahe), tulokkaan (Hannele Meskus, Raahe), virkamiehen (Ilmo Arvela, Raahen kaupunki), kalatoimijan (Seppo Pietilä, Lumijoki) sekä parhaan NuorisoLeader-hankkeen 200 euron stipendillä (Hanhikivenkiertäjät, Pyhäjoki). Palkinnoilla kannustetaan toimijoita jatkamaan tuloksellista kehittämistyötä.

1.4. Toimintaympäristön muutos ja vaikutukset strategian toteuttamiseen sekä tavoitteet vuodelle 2016

Uusi ohjelmakausi toi uuden lainsäädännön, asetukset ja tukimuodot. Hankkeiden haku siirtyi pääosin sähköiseen Hyrrä-järjestelmään. Toimijoiden opastus uusiin tukimuotoihin ja Hyrrään vaati enemmän resursseja kuin edellisen kauden käynnistäminen.

Uusien hankkeiden haku alkoi odotettua hitaammin. Touko-kesäkuussa haun alkaessa hakijoita oli liikkeellä aika paljon, mutta kaiken kaikkiaan hakijoita on ollut vähemmän verrattuna esimerkiksi viime ohjelmakauden loppuun. Myös uusi sähköinen järjestelmä omine ongelmien on selvästi karsinut hakijoita. Osa hakijoista on jäänyt odottamaan sitä, että myös maksatukset saadaan toimimaan.

Etenkin yritysten investointeja on haettu huolestuttavan vähän. Yhtenä taustatekijänä on varmasti edelleen jatkuva talouden epävarmuus. Kyselyitä on tullut paljon entisen kaltaisista kehittämis- ja käynnistystuista, mutta

nämä tarpeet valitettavasti jäävät uusien tukimuotojen myötä rahoittamatta. Kehittämiseen tukea kaipaavia hakijoita on kannustettu yhteistyöhön muiden yrittäjien kanssa. Myös aloittavan yrittäjän perustamistuki on ollut haasteellinen, koska moni hakija on saanut starttirahaa, joka sulkee pois tämän tukimuodon mahdollisuuden. Toimintaa muuttavan yrittäjän perustamistuen käyttöä puolestaan rajaa vaatimus kokonaan uudelle toimialalle suuntautumisesta.

Elinvoima painopisteen hitaamman käynnistymisen vuoksi vuonna 2016 tulisi painottaa yrittäjien aktivoitua. Yrittäjien aktivoimisen tarpeeseen vastaa osaltaan maaseutuverkosto, jonka painotuksena yrittäjät ovat vuonna 2016. Leader-ryhmä tulee lisäämään myös sekä toimintatavalla että omien strategisten hankkeidensa avulla yrittäjiin kohdistuvaa aktivoitua. Yritysryhmähankkeiden kokoamiseen tarvittaisiin alueelle oma aktivointihankkeensa.

Vuoden 2015 lopulla maahanmuuttajien määrä Leader-ryhmän alueella kasvoi voimakkaasti. Nuorten maahanmuuttajien kotouttamistarpeeseen ja samalla paikallisten nuorten aktivointiin on haettu yhdessä muiden Pohjois-Pohjanmaan Leader-ryhmien kanssa ESR-rahoitteista hanketta. Hanke käynnistyy vuoden 2016 aikana, mikäli rahoitus saadaan.

Vuoden 2016 tavoitteita ovat edellisten lisäksi jatkoresurssien hankkiminen viestintään, laatukäsikirjan päivittäminen uuden ohjelmakauden prosessien mukaiseksi sekä omien strategisten hankkeiden Palvelevat kylät ja Älykäs ja energiatehokas maaseutu käynnistäminen.

2. LEADER-RYHMÄN TOIMINTA JA LAATUTYÖ

Toiminnan onnistumisia ja ongelmia

Leader-ryhmä on onnistunut vuonna 2015 aktivoimaan maaseudun kehittämistyöhön mukaan useita uusia tahoja. Maaseuturahaston rahoituksen saajista lähes puolet oli uusia hakijoita, samoin Nuoriso- ja YhteisöLeaderin saajista. Jotta alle 29-vuotiaat saataisiin mukaan alueen kehittämistyöhön, on yhdistyksen hallitukseen varattu yksi paikka nuorisojäsentä varten. Lisäksi NuorisoLeader -rahoitus on suunnattu nuorille ja sitä kautta toimintaan on saatu mukaan vuoden 2015 aikana yli 50 nuorta.

Monialaisen yhteistyöverkoston rakentamista on jatkettu ja sen tuloksena Nouseva Rannikkoseudun ja Leader-toiminnan näkyvyys toiminta-alueella on tasaisesti kasvanut. Samalla Leader-ryhmän oma tietämys toimijoista ja kehittämistarpeista on lisääntynyt ruohonjuuritason yhteistyön myötä. Tällä on ollut suuri merkitys uusien hankkeiden ja yhteistyökuvioita käynnistettäessä. Uutena yhteistyön avauksena on Rural Finland -työryhmätyö.

Kuluneen vuoden keskeisiä onnistumisia ovat olleet Young Thinkers and Doers -projektin käynnistäminen, kokeilurahahankkeiden tukimahdollisuus sekä valtakunnallisen Lokaali-tapahtuman järjestäminen Leader-ryhmän alueelle. Suurimmat toiminnalliset haasteet ovat liittyneet uuden ohjelmakauden käynnistämiseen, sähköisen asiointijärjestelmän ongelmiin ja yleiseen yhteiskunnalliseen tilanteeseen.

Laatutyö

Laatuprosessia jatketaan vuosittaisten hallituksen strategiapäivien yhteydessä. Muutaman vuoden välein strategiapäivään ja laatutyön kehittämiseen kutsutaan mukaan myös alueen kuntien päättäjiä. Vuonna 2015 hallitus teki uusia rahoituslinjauksia, jotka lisätään osaksi laatukäsikirjaa sen päivityksen yhteydessä. Päivitystyötä tehdään vuoden 2016 aikana, kun uuden ohjelmakauden prosessit mm. maksatuksen osalta selkiintyvät.

Henkilöstön kehittämisen osalta keskityttiin pääasiassa uuden ohjelmakauden säädösten ja uusien tukimuotojen sisäistämiseen. Henkilöstö osallistui Maaseutuverkoston palveluiden ja Mavin koulutuksiin useita kertoja vuoden aikana. Erityisen positiivisena otettiin vastaan mahdollisuus osallistua moniin koulutuksiin ja seminaareihin netin välityksellä. Tämä säästi sekä aikaa että rahaa ja osa tilaisuuksista olisi jäänyt kokonaan väliin ilman etäosallistumismahdollisuutta. Hallitusta koulutettiin uusiin säännöksiin hallitusten kokousten yhteydessä. Vuoden 2015 aikana järjestettiin myös some-koulutusta henkilöstölle.

Arviointi

Ohjelmakauden 2014-2020 haku käynnistyi toukokuussa 2015, mutta ELY-keskuksen rahoituspäätöksiä ei vielä kyseisenä vuotena pystytty tekemään. Hankkeet pystyvät hakemaan maksatuksia vasta vuoden 2016 aikana, jolloin myös päästään arvioimaan ensimmäisiä saatuja tuloksia. Arviointia ei tämän vuoksi ole hankkeiden osalta tehty vuoden 2015 aikana.

Hallitus aloitti vuoden 2015 aikana oman itsearvioinnin yhdistyksen toiminnasta, mutta prosessi on vielä käynnissä ja arvioinnin tulokset valmistuvat vuoden 2016 aikana. Hallitusten kokousten ja toimistotyöskentelyn olennaisena osana on jatkuvasti arvioitu strategian toteutumisen tilannetta saapuneiden hakemusten suunnitelmien kautta sekä suunniteltu tarvittavia aktivointitoimia niiden asioiden osalta, jotka näyttäisivät etenevän suunniteltua hitaammin.

3. LEADER-RYHMÄ ALUEENSA KEHITTÄJÄNÄ

Yhteistyöverkostat

Yhteistyötä on tehty Oulun ja Raahen seudun yrityspalveluiden sekä sekä alueen kuntien yritysneuvojen ja kehittämispäälliköiden kanssa. Nouseva Rannikkoseutu oli mukana Raahen Seutu YPP:ssä (PyöreäPöytä), jossa seudulliset yritysten kehittäjäorganisaatiot verkostoituvat ja yhteensovittavat yrittäjille suunnattavia palvelujaan. Yhteistyötä paikallisten yrittäjäjärjestöjen kanssa tiivistettiin ja yhdistys liittyi Siikajoen yrittäjien jäseneksi.

Nouseva Rannikkoseutu ry toimii aktiivisesti kuntien ja kylien kanssa. Yhdistys on Syty:n jäsen ja yhdistyksen toimihenkilöitä on Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry:n hallituksessa. Norsun edustus oli myös Raahen KuKe-työryhmässä, joka pohti Raahen kaupungin lähidemokratian edistämistä. Työryhmän työn tuloksena Raahessa hyväksyttiin vuoden 2015 lopussa organisaatiomuutos, jonka myötä kaupunkiin perustetaan Lähidemokratiahallitus vuoden 2017 organisaatiouudistuksen yhteydessä.

Oppilaitosten kanssa tehtävää yhteistyötä laajennettiin vuonna 2015 käynnistämällä Oulun ammattikorkeakoulun kanssa innovatiivisen projektisovelluksen kehittäminen. Yhteistyötä Raahen Porvari- ja kauppakoulun ja PSK:n kanssa jatkettiin mm. kouluttamalla opiskelijoita yritystukiin osalta. PSK-Aikuisopiston Maaseudun kehittäjän erikoisammattitutkinnon linjalta oli harjoittelijoita toimistolla.

Pohjois-Pohjanmaan Leader-ryhmät ja ELY-keskus koontuivat muutaman kerran vuodessa pohtimaan asioita isommalla kokoonpanolla Y&H-pöytä tapaamisiin. Lähes viikoittain oltiin yhteydessä ELY-keskuksen virkailijoiden kanssa prosessien sujuvoittamiseksi ja yhteisten näkemysten aikaansaamiseksi. Pohjois-Pohjanmaan Leader-ryhmien välistä yhteistyötä jatkettiin.

Yksi yhteistyön paikka oli Pohjois-Pohjanmaalla toimiva Maaseutufoorumi. Monialaisen verkoston tavoitteena on parantaa maaseudun näkyvyyttä, edesauttaa maaseudun eteen tehtävää kehitystyötä ja osallistua maaseutu-aiheiseen keskusteluun. Nouseva Rannikkoseudun ja muiden maakunnan Leader-ryhmien ohella verkostoon kuuluivat mm. Oulun yliopisto, Luonnonvarakeskus, ProAgria, 4H-piiri, Maaseudun Sivustysliitto, ELY-keskus ja Pohjois-Pohjanmaan Kylät ry.

Arviointi

Maaseudun tuloksellinen kehittämistyö vaatii pitkäjänteistä yhteistyötä ja henkilökohtaisia kontakteja eri tason yhteistyöverkostoissa. Nouseva Rannikkoseutu ry on yhdistyksenä ja henkilöstön kautta rakentanut aktiivisesti verkostoja. Leader-ryhmän lisäarvo alueellisen kehittämisen kentässä löytyy toimijoiden ja virkamiesten rajapinnasta. Nouseva Rannikkoseutu ry:llä on vahvat yhteydet sekä alueen muihin kehittäjiin että ruohonjuuritason toimijoihin. Yhdistys pystyy yhdistämään erilaisten rahoituskanavien mahdollisuudet asiakkaiden tarpeisiin sekä verkostoimaan heitä keskenään.

LEADER

Nouseva
Rannikkoseutu

“Norsu on yhteistyökumppanina joustava, yrittäjää lähellä toimiva kumppani, joka ymmärtää yrittäjien, erityisesti pienyrittäjien toiminnan haasteet ja arjen.” Eveliina Noponen, yhteyspäällikkö, Raahen Porvari- ja Kauppa-koulu

“Nouseva Rannikkoseutu ry on yhteistyökumppanina yhteistyökykyinen, aloitteita ja uusia ajatuksia avaava toimija. Leader-ryhmän toimintaa ja toimeenpanoa ohjaa kehittämishakuinen ja strateginen ote.” Ahto Uimaniemi, asiantuntija, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

“Nouseva Rannikkoseutu ry on monien toiveiden ja tavoitteiden mahdollistaja. Tuomalla mukaan ruohonjuuritason toimintaan rahoituksen, johon yhdistyy kentän mitattava talkootyö, on syntynyt pitkiä polkuverkostoja, grillikotia, laavuja sekä yleistä tarvetta palvelevia kohteita ylläpitämään asukkaiden vireyttä ja toimeliaisuutta.” Ilmo Arvela, apulaiskaupunginjohtaja, Raahen kaupunki

4. YHDISTYS JA SEN RESURSSIT

Yhdistyksen säännöissä ei ole tapahtunut muutoksia.

Jäsenet. Vuonna 2015 yhdistyksellä oli maksavia jäseniä 181 kpl, joista henkilöjäseniä 100 (naisia 51 ja miehiä 49) ja yhteisöjäseniä (organisaatiot) 81. Jäsenetuna oli Yhteisö- ja Nuorisio Leader-tukimahdollisuus ja 1-2 kertaa vuodessa ilmestynyt sähköinen jäsentiedote. Jäsenmäärä lisääntyi edelliseen vuoteen verrattuna 32 jäsenellä.

Ongelmana jäsenhankinnassa on, ettei jäsenetuja juurikaan ole, vaan toimijat saavat pääosin yhdistykseltä samat palvelut ovat he jäseniä tai eivät. Suuri jäsenmäärä ei ole yhdistyksen oma tavoite, koska se ei tuo juurikaan lisäarvoa toimintaan. Paikalliset toimijat osallistuvat alueen kehittämiseen riippumatta heidän jäsenstatuksesta. Koska jäsenmäärän korottaminen on ministeriön mielestä oleellista, on siihen jatkossa keksittävä keinoja.

Henkilöstö. Nouseva Rannikkoseutu ry:n henkilöstö koostuu eri alojen ammattilaisista, joilla on hyvä motivaatio ja kehittämisote työhönsä. Vakituksia työntekijöitä ovat toiminnanjohtaja ja taloussuunnittelija, joiden palkka tulee pääasiassa hallintoon ja aktivointiin tarkoitettusta toimintarahasta. Muut työntekijät ovat määräaikaisia ja he työskentelevät pääasiassa omissa strategisissa hankkeissa. Henkilöstön vaihtuvuus on vähäistä hankerahoituksesta johtuvista määräaikaisista työsuhteista huolimatta, mikä kertoo osaltaan henkilöstön sitoutumisesta alueen kehittämiseen.

toiminnanjohtaja Soila Haapsaari	15.8.2005 alkaen
taloussuunnittelija Riikka Hautala	1.11.2011 alkaen
hankeaktivaattori Nina Kurunlahti*	7.1.2009 alkaen
projektityöntekijä Harri Kontio**	13.8.2012 alkaen
kala-aktivaattori Risto Tolonen***	16.4.2012- 28.2.2015

* Kylien kehittämishankkeet

** Kalastus- ja luontomatkailuhanke, Startti-viestintähanke

*** Perämeren rannikon kalatalouden aktivointihanke

Hallitus. Sääntömääräinen vuosikokous pidettiin 28.4.2015 Siikajoella. Tilintarkastajaksi valittiin HTM Jussi Pahkala ja toiminnantarkastajaksi Liisa Hiltunen. Varatilintarkastajaksi valittiin HTM Anne Karppinen-Salopää ja varatoiminnantarkastajaksi Kaisu Tuomi. Leader-ryhmän hallitus kokoontui vuoden 2015 aikana 6 kertaa, joista yksi oli puhelinkokous. Hallitus käsitteli hankehakemuksia, teki rahoituslinjauksia ja ohjasi Leader-ryhmän strategista toimintaa. Hallituksen jäsenet toimivat edustamiensa alueiden toimijoiden ja Leader-ryhmän yhteyshenkilöinä.

Hallituksen jäsenet ja varajäsenet vuonna 2015:

Julkisen tahon edustajat

Kari Ylönen, Liminka

vara: Mari Viljas, Liminka

Saila Tönkyrä (vara pj), Hailuoto

vara: Hannu Karvosenoja, Hailuoto

Helena Illikainen, Tyrnävä

vara: Elina Huurre, Tyrnävä

Matti Soronen, Pyhäjoki

vara: Helena Widnäs, Pyhäjoki

Unto Valpas, Raahe

vara: Markku Siuvatti, Raahe

Yhdistysten ja yrittäjien edustajat

Helena Tornberg (pj), Liminka

vara: Carina Eklund, Liminka

Raine Niinimaa, Siikajoki

vara: Arja Keränen, Siikajoki

Elli Yypänaho, Raahe (Vihanti)

vara: Timo Rankinen, Raahe (Vihanti)

Seppo Pietilä, Lumijoki

vara: Antti Lithovius, Lumijoki

Johanna Pistemaa, Raahe

vara: Eero Lukkarila, Raahe

Yksityishenkilöt

Minna Ahonen, Tyrnävä

vara: Heikki Hannus, Tyrnävä

Heikki Isokoski, Raahe

vara: Jukka Mämmelä, Raahe

Markku Nuojua, Siikajoki

vara: Toini Törmälä, Siikajoki

Mirja Mertala, Raahe (nuorisojäsen)

vara: Jenny Palo-oja, Liminka (nuorisojäsen)

Taloustilanne. Nouseva Rannikkoseutu ry:n taloudellinen tilanne on hyvä. Kuntarahoituksen laskutus vuosittain etukäteen varmistaa kassan riittävyden hanketoiminnassa, jossa myönnetty rahoitus maksetaan Leader-ryhmälle jälkikäteen. Lisäksi yhdistykselle on kertynyt omaa pääomaa noin 7 000 euroa. Yhdistyksen taloushallinto on ulkoistettu ja sitä hoitaa Tilitoimisto Simo Salonen Oy. Yhdistyksen sisäisestä taloushallinnosta vastaa taloussuunnittelija, jolla on alan koulutus.